

ПРОБЛЕМАТИКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ISSUES OF INFORMATION POLICY BASED ON THE EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION

Сучасний світ характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, що вимагає від державних структур реагування та адаптації до нових викликів у сфері управління інформаційними потоками. В контексті глобалізації і технологічної інтеграції особливе місце займає інформаційна політика, яка стає ключовим елементом національної безпеки та міжнародної взаємодії. В статті проводиться аналіз інформаційної політики Європейського Союзу, що включає в себе огляд деяких правових, соціальних та технологічних аспектів регулювання інформації. Автор статті визначає інформаційну політику наддержавного об'єднання як комплекс заходів управлінських органів, спрямованих на регуляцію процесів збору, поширення, зберігання та обробки інформації в інтересах забезпечення національної безпеки та підтримки демократичних цінностей. Основна увага приділяється ролі ЗМІ та цифрових платформ у формуванні громадської думки, які стають активними учасниками інформаційної політики. Дослідження підкреслює, що в ЄС інформаційна політика втілюється через ряд директив та регуляцій, які визначають стандарти прозорості, доступу до інформації та захисту персональних даних. ЄС здійснює складну інформаційну політику, орієнтовану на створення єдиного інформаційного простору, що сприяє лібералізації ринку інформаційних послуг і забезпеченню культурного та інформаційного розмаїття. Аналіз також вказує на ключові виклики, з якими зіштовхується Європейський Союз, включаючи проблеми сумісності стандартів, кібербезпеки, дезінформації та правової невизначеності у сфері новітніх технологій. Висвітлюється, що демократичний характер управління в ЄС сприяє довгим і складним процесам прийняття рішень, що може уповільнити реакцію на інформаційні загрози, в той час як більш авторитарні режими можуть швидко адаптуватися до змін. Стаття наголошує на необхідності розробки уніфікованої інформаційної політики, яка б враховувала глобальні тенденції та специфіку національних правових систем, забезпечуючи баланс між державним контролем і ринковими механізмами управління інформаційними ресурсами. Таким чином, стаття вносить вклад у розуміння механізмів формування та реалізації інформаційної політики в ЄС, акцентуючи увагу на її комплексному характері та мультидисциплінарному підході до вирішення сучасних інформаційних викликів.

Ключові слова: інформаційна політика, демократичне управління, дезінформація, інформаційні технології, Європейський Союз.

The modern world is characterized by rapid development of information technologies, which requires governmental structures to respond and adapt to new challenges in managing information flows. In the context of globalization and technological integration, information policy occupies a special place, becoming a key element of national security and international interaction. The article analyzes the information policy of the European Union, which includes an overview of some legal, social, and technological aspects of information regulation. The author defines the information policy of the supranational union as a complex of management measures aimed at regulating the processes of collecting, disseminating, storing, and processing information in the interests of ensuring national security and supporting democratic values. Significant attention is paid to the role of media and digital platforms in shaping public opinion, which become active participants in information policy. The research emphasizes that in the EU, information policy is implemented through a series of directives and regulations that define standards of transparency, access to information, and protection of personal data. The EU conducts a complex information policy, oriented towards creating a unified information space that facilitates the liberalization of the information services market and ensures cultural and informational diversity. The analysis also highlights the key challenges faced by the European Union, including issues of standard compatibility, cybersecurity, disinformation, and legal uncertainty in the realm of new technologies. It is noted that the democratic nature of governance in the EU contributes to lengthy and complex decision-making processes, which can slow down the response to information threats, while more authoritarian regimes may quickly adapt to changes. The article emphasizes the need to develop a unified information policy that would consider global trends and the specifics of national legal systems, ensuring a balance between state control and market mechanisms for managing information resources. Thus, the article contributes to the understanding of the mechanisms for forming and implementing information policy in the EU, highlighting its comprehensive nature and multidisciplinary approach to addressing contemporary information challenges.

Key words: Information policy, democratic governance, disinformation, information technology, European Union.

УДК 351:[004:316.774](4-6ЄС)
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.38.43>

Фармхаус П.Р.

аспірант кафедри публічного
адміністрування
Міжрегіональної Академії управління
персоналом
ORCID ID: 0009-0001-7718-3314

Постановка проблеми. У сучасному світі, де інформація швидко поширюється через цифрові канали, державна інформаційна політика відіграє вирішальну роль у формуванні громадської думки та захисті національної безпеки. Європейський Союз стикається з численними викликами в регулюванні цих

процесів, зокрема, потребою боротьби з дезінформацією, забезпеченням кібербезпеки та захистом даних особистого характеру. Незважаючи на наявність розгалуженої системи правових механізмів, існує проблема їх застарівання у відповідності до швидкого розвитку новітніх технологій. Також, демократич-

ний характер управління в ЄС призводить до ускладнень і сповільнення процесів прийняття рішень, що може бути неефективним у кризових ситуаціях, де потрібна швидка реакція. Це ставить ЄС перед необхідністю адаптації своїх інформаційних політик, щоб відповідати сучасним вимогам глобалізованого інформаційного суспільства, та вимагає глибокого аналізу існуючих стратегій та розробки нових підходів до інформаційного регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання інформаційної політики досліджували: Р. Ріпа-Мельник, О. Ляшенко, І. Дацків, Г. Красноступ. Серед іноземних вчених, котрі досліджували питання інформаційної політики в контексті безпеки варто виділити J. S. Nye, Jr. та B. Schneier. Питання сумісності електронних систем аналізували B. Lundell, J. Gamalielsson, A. Katz.

Метою статті є аналіз інформаційної політики ЄС, її правових, соціальних та технологічних аспектів, а також оцінка впливу цієї політики на національну безпеку та громадську думку. Огляд ролі ЗМІ та цифрових платформ в регулюванні інформаційних потоків, аналіз проблематики у здійсненні інформаційної політики, а також ідентифікація основних викликів.

Виклад основного матеріалу. Термін «інформаційна політика» є достатньо не визначеним і немає єдиного розуміння значення даного терміну, оскільки він є достатньо всеохоплюючим та комплексним і може включати різні стратегії та напрями діяльності суб'єктів в своїй суті. Варто почати з терміну «інформація», закон України визначає його як – «будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді» [1].

О. Кондратенко наводить визначення терміну «політика» як – «самоуправління в полісі, державні та суспільні справи, мистецтво управління державою □ одна зі сфер людської діяльності, спрямована на реалізацією цілей та інтересів задля регулювання різномірних взаємин між суспільними групами, державами й народами» [2].

О. Ляшенко, І. Дацків аналізуючи визначення «інформаційної політики» зазначають одне з актуальних тверджень британських дослідників, зокрема П. Норріса і Д. Сандерса, котрі охарактеризували інформаційну політику як важливу область діяльності, яка включає різних учасників суспільства, таких як політики, аналітики, журналісти, та їхні аудиторії. Ця сфера зосереджена на створенні та розповсюдженні інформації, що служить інтересам як держави, так і громадянського суспіль-

ства, сприяючи творчому та конструктивному обміну думками між представниками обох сторін. ЗМІ відіграють ключову роль у формуванні інформаційної політики, оскільки інформація, яку вони поширюють, допомагає громадянам залишатися обізнаними про світові події, визначати пріоритетність політичних питань та формувати їхні політичні переконання. [3, с. 212; 4, с. 82-83].

Таким чином, можна зрозуміти основну сутність поняття «державна інформаційна політика», котру можна процитувати із закону України «про інформацію» 1992 року із змінами від 2019р. – «сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з отримання, використання, поширення та зберігання інформації» [5]. Можна звернути увагу, що в останній редакції закону визначення даного терміну відсутнє, і це зрозуміло, оскільки такий комплексний термін не дуже коректно звужувати до настільки короткого визначення виключаючи частину суб'єктів діяльності.

На думку автора, одним з найбільш коректних та повних визначень приводить Г. Красноступ, він визначає державну інформаційну політику як комплекс заходів, реалізованих інструментами державної влади, що забезпечують створення та функціонування правового механізму регуляції відносин у сфері інформації. Така політика направлена на захист прав людини і основоположних свобод, а також на досягнення балансу інтересів особи, суспільства та держави в контексті інформаційної діяльності. Державна інформаційна політика охоплює не тільки регуляцію інформаційних систем, телекомунікаційних мереж та засобів масової інформації, а й забезпечує управління процесами створення, зберігання, обробки, використання та поширення інформації. Це включає у себе інформацію статистичного, адміністративного та масового характеру, інформацію про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, правову інформацію, особистісну інформацію, а також довідково-енциклопедичну та соціологічну інформацію [6].

На зламі 1990-х років Європейський Союз розпочав активно розвивати елементи єдиного інформаційного простору, що стало частиною загальної інформаційної політики, втіленої на глобальному, європейському та національному рівнях. Законодавча база ЄС у галузі інформаційних технологій є обширною та динамічною, адаптуючись до змін у міжнародному та європейському контекстах. Р. Ріпа-Мельник наводить приклад центральних інституцій, таких як Європейська Рада, Європейська Комісія, Генеральний Директорат з інформа-

ційного суспільства, Форум інформаційного суспільства ЄС та інших, граючих ключову роль у втіленні загальної інформаційної політики. Для реалізації цієї політики Європейський Союз організує численні програми та проекти через міжурядові та регіональні організації, зосереджуючи увагу на розвитку інформаційного суспільства, створенні інфраструктури для інформаційних технологій, комунікаційних шляхів та телекомунікаційних мереж, а також на вирішенні питань, пов'язаних з інформаційною економікою та електронною торгівлею. Ці зусилля забезпечують інтеграцію інформаційних ресурсів та сприяють вирішенню соціальних та економічних викликів у регіоні [7].

Так, стає зрозуміла основна мета створення єдиного глобального інформаційного простору, вона полягає у забезпеченні широкого доступу до інформаційних ресурсів для спільнот різних країн. Це досягається за рахунок інтеграції інформаційних ресурсів, уніфікації комунікаційних каналів та стандартів, а також через створення єдиної нормативно-правової бази, яка сприяє міжнародному обміну інформацією. Такий підхід дозволяє мінімізувати витрати на виробництво та розподіл інформації, забезпечуючи ефективність та доступність інформаційних послуг на глобальному рівні.

Міжнародний інформаційний простір в рамках союзу формується на основі конституційних принципів окремих країн, міжнародних договорів та технічних аспектів обробки інформації. Паралельно, важливість новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у процесах глобалізації зумовлює зростання вимог до національних інформаційних політик. Європейську модель інформаційної політики можна охарактеризувати як збалансовану між державним контролем та ліберальним ринковим розвитком. Р. Ріпа-Мельник зазначає, особливостями європейської моделі регулювання інформаційної сфери є її гнучкість та політично орієнтований підхід до розробки програм, що адаптуються до специфіки кожної країни-члена.

На сьогоднішній день, у рамках Європейського Союзу, реалізується приблизно 500 ініціатив та проектів, які мають на меті глибоку модернізацію інформаційного сектору, підвищення продуктивності індустрії та інтеграцію передових технологій у різні сфери діяльності держав-членів Європейського Союзу.

Аналізуючи інформаційну діяльність Європейського Союзу, можна зазначити, що У період кризи ЄС активно трансформує свою традиційну інформаційну політику, переходячи від практики зосередження на докумен-

тальних джерелах інформації до активного використання мас-медіа і цифрових платформ для просування власних стратегічних інтересів та позицій. Цей перехід також включає збільшення активності у сфері інтернету та соціальних мереж, що дозволяє ЄС швидко реагувати на кризові виклики та ефективно впливати на громадську думку в умовах динамічних змін сучасного світу. Основна мета такої зміни полягає у забезпеченні оперативного розповсюдження інформації, мобілізації громадської підтримки, та оптимізації взаємодії з громадянами через сучасні цифрові канали. Це підход посилює роль ЗМІ та цифрових медіа як ключових елементів у комунікаційній стратегії ЄС, змінюючи традиційні механізми взаємодії з громадськістю.

Одним з основних напрямків зовнішньої інформаційної політики Європейського Союзу є публічна дипломатія, яка полягає у цілеспрямованій міжнародній активності, спрямованій на інформаційний вплив на глобальну аудиторію з метою висвітлення зовнішньополітичних ініціатив ЄС та протидії дезінформації. Публічна дипломатія ЄС реалізується на двох рівнях: внутрішньому, спрямованому на комунікацію з населенням країн-членів, та зовнішньому, який охоплює взаємодію з країнами у межах політики сусідства.

Також варто зазначити, що Європейський Союз активно реалізує цифрову політику, спрямовану на створення цифрового суспільства та адаптує державне управління до сучасних викликів. Важливим елементом цієї політики є "Цифровий порядок денний ЄС" (A Digital Agenda for Europe), який був запроваджений в 2010 році. В даний час відбувається перегляд законодавства ЄС з метою стандартизації використання елементів електронного урядування у державах-членах, зокрема стосовно впровадження єдиних стандартів цифрового підпису. Це також включає підвищення рівня електронної освіти населення, що тісно пов'язане з електронною ідентифікацією особи через системи, такі як IDcard, та забезпечення безпеки їх використання. Програма електронного урядування ЄС націлена на застосування інформаційних та комунікаційних технологій для покращення якості та доступності публічних послуг [8].

Переходячи до аналізу проблем варто зосередитися на ключових викликах, з якими зіштовхується блок у сфері інформаційних технологій та комунікацій.

По-перше проблема сумісності та стандартизації інформаційних технологій у ЄС є важливою, адже різні країни-члени мають свої унікальні законодавчі норми щодо цифро-

вої ідентифікації, цифрових підписів, захисту даних тощо [9].

По-друге проблема дезінформації та кібербезпеки. Європейський Союз зазнає все більшої кількості кібератак та випадків дезінформації, що підриває довіру до інформаційних систем та медіа. За даними Європейського агентства з кібербезпеки, кіберзагрози стають все більш складними та різноманітними, що вимагає від ЄС посилення заходів кіберзахисту та протидії дезінформації [10].

По-третє правова невизначеність у регулюванні нових технологій. Запровадження нових технологій часто випереджає розвиток відповідного регуляторного та законодавчого поля, що призводить до правової невизначеності. Це створює виклики для бізнесу та громадян, які можуть зіткнутися з нерегульованими проблемами, пов'язаними з використанням цифрових послуг. Яскравим прикладом можна навести появу технологій на основі нейронних мереж [11].

По-четверте глобальна конкуренція та технологічна відставання. Змагання з глобальними лідерами в технологічній сфері, такими як США та Китай, є серйозним викликом для ЄС. Європейський Союз інвестує значні ресурси в дослідження та розвиток, проте все ще існує розрив у деяких критичних технологіях.

Однією з ключових проблем у реалізації ефективної інформаційної політики в Європейському Союзі та його країнах-членах є взаємодія демократичних процесів з бюрократичними механізмами. У контексті швидких реакцій на інформаційні виклики країни, такі як Китай, демонструють більшу гнучкість у впровадженні інформаційних політик та регулюванні медійного простору, що відображається в їхній здатності швидко імплементувати новачки та контролювати інформаційні потоки, оскільки Китай має прямий контроль над всім інформаційним простором.

В той же час, демократичні країни ЄС стикаються з викликами, пов'язаними з відкритістю та вразливістю їхніх інформаційних ринків. Вільний ринок дозволяє різним суб'єктам купувати та впливати на ЗМІ, соціальні мережі, тощо, що може вести до проштовхування специфічних інформаційних адженд, що не завжди кореспондує з інтересами громадськості або держави. Ця відкритість ринку також збільшує ризики зовнішнього впливу, де зарубіжні актори можуть мати значний вплив на внутрішні політичні та соціальні процеси. Демократична природа управління в ЄС вимагає довгих консультаційних процесів і широкого обговорення перед прийняттям рішень, що часом сповільнює відповідь на

інформаційні загрози та виклики. Це ставить Європейський Союз у не вигідне становище порівняно з країнами, які мають більш авторитарні форми управління та можуть швидко адаптуватися до змін у глобальному інформаційному ландшафті, а також перед країнами, котрі мають фінансові ресурси здатні скуповувати європейські медіа майданчики. Таким чином, попри очевидні переваги демократичних ідей та процедур, вони водночас стають джерелом вразливості в контексті глобальної інформаційної боротьби. Розглянемо декілька прикладів з Німеччини та Франції:

Bertelsmann SE & Co. KGaA – найбільша медіакомпанія в Німеччині, що включає RTL Group, Penguin Random House, Gruner + Jahr та інші. Власниками є засновники сім'ї Mohn та Bertelsmann Stiftung (фонд), який контролює більшість акцій. Усі права голосу на Загальних зборах Bertelsmann SE & Co. KGaA контролюються Bertelsmann Verwaltungsgesellschaft (BVG), яка керує інтересами акціонерів фондів Bertelsmann та сім'ї Мон. Ця схема забезпечує значний вплив фондів та сім'ї на операції та стратегічний напрям компанії. Ця унікальна структура власності через фонди є дещо незвичайною у глобальному медіа-пейзажі, де більш поширеними є корпоративні та різноманітні публічні структури акціонерного капіталу [12].

ProSiebenSat.1 Media SE – велика телевізійна та цифрова медіакомпанія. Більшість акцій компанії належить інституційним інвесторам, таким як Mediaset та інші акціонери. ProSiebenSat.1 Media SE: Більшість акцій компанії ProSiebenSat.1 знаходяться у вільному обігу (59.12%), а 2.70% акцій належить самій компанії у вигляді казначейських акцій, які не мають права голосу чи отримання дивідендів. Основними інституціональними інвесторами є організації з Нідерландів, США, Німеччини та Франції [13].

Axel Springer SE – відома своїми виданнями Politiko, Bild та Die Welt, Axel Springer наразі є частиною медіагрупи, контрольованої KKR (американська інвестиційна компанія), яка володіє значною частиною акцій. Axel Springer SE: Axel Springer була придбана американською приватною інвестиційною компанією KKR в 2019 році, яка володіє значною частиною акцій. Ця угода дала KKR можливість здійснювати значний контроль над компанією, зокрема в напрямках розвитку цифрових та міжнародних операцій компанії [14].

Group Canal+, який належить Vivendi. Vivendi – це велика міжнародна медіа та зв'язкова група, яка зосереджена на телебаченні, кіно, музиці, відеоіграх і зв'язку [15].

Altice France, яка належить мільярдеру – Патріку Драгі. Altice France – це один з основних операторів у сфері телекомунікацій та трансляцій, який керує кількома кабельними і супутниковими телеканалами, а також має значні активи у галузі телекомунікацій [16; 17].

Звісно варто зазначити, що як Франція та і Німеччина мають державні медіа платформи, котрі мають сильні позиції як на внутрішньому, так і на зовнішньому інформаційних ринках такі як France 24 [18], Deutsche Welle [19]. Також вищезгадані не державні канали не можна назвати просуваючими негативну інформаційну адженду, разом з ним очевидно, що європейські інформаційні ринки є вразливими для просування дестабілізуючих інформаційних потоків через приватні медіа ресурси та соціальні мережі, такі як «ТікТок» [20]. Також варто згадати, що в Європі відсутній свій Twitter, Facebook, YouTube та WatsApp, що знижує рівень самостійності у сфері управління інформацією країнами ЄС. Додатковим аргументом цього може служити порівняння з китайськими інформаційними компаніями, а саме: China Central Television – потужна телекомпанія, Baidu – провідний пошуковий сервіс пропонуючий подібно до Google карти, соціальні мережі та інші сервіси, Tencent – одна з найбільших світових компаній у сфері технологій та медіа, яка працює у відеоіграх, соціальних мережах і мас-медіа. Всі три компанії належать та контролюються державою [21].

Позитивним прикладом швидкої реакції на виклик можна назвати централізовану зупинку Європейським Союзом діяльності телеканалу «Russia Today» на своїй території [22]. Це свідчить, про дієздатність європейських органів та їх здатність консолідовано реагувати інформаційні загрози як на національному так і на наднаціональному рівнях.

Разом з тим, в контексті діяльності медіа платформи «Russia Today» на території ЄС варто зазначити статтю надану інформаційним агентством Politiko [23], в матеріалі йде мова про те, що вищезгаданою медіа платформою було створено понад 10 альтернативних сайтів різними мовами з метою уникнення блокування. Крім того зазначається, що копії сайтів просуваються в соціальних мережах і становлять сотні тисяч поширювань у Facebook та Twitter різними мовами країн членів ЄС.

Таким чином, можемо побачити, що не дивлячись на активний захист свого інформаційного простору, бюрократія та верховенство права суттєво знижують потенціал у ефективній інформаційній боротьбі, оскільки розслідування, суди, запити щодо блокування матеріалів до іноземних соціальних мереж,

узгодження політик та інші демократичні механізми займають більше часу та ресурсів, ніж у потенційних конкурентів.

Висновки. Аналіз показує, що термін інформаційна політика залишається багатограним, охоплюючи різноманітні дії та стратегії, які включають залучення і взаємодію чисельних суб'єктів суспільства, урядових та не урядових установ. Медіа і цифрові платформи відіграють ключову роль у формуванні інформаційної політики, що підтверджується дослідженнями і аналізом політик ЄС. Вони не тільки розповсюджують інформацію, але й впливають на формування громадської думки та політичні переконання. ЄС реалізує складну інформаційну політику, що містить елементи єдиного інформаційного простору та законодавчої бази, яка адаптується до глобальних та технологічних змін. Це демонструє стратегічний підхід до керування інформацією та технологіями в різних вимірах. Основні проблематики для ЄС включають питання сумісності та стандартизації технологій, кібербезпеки, дезінформації та правової невизначеності у регулюванні нових технологій. Також ЄС стикається з глобальною конкуренцією, зокрема з такими технологічними лідерами, як США та Китай. Демократичний характер управління ЄС сприяє довгим і складним процесам прийняття рішень, що може уповільнити відповідь на інформаційні загрози порівняно з більш авторитарними режимами. Це ставить ЄС в невідгідне становище у глобальній інформаційній боротьбі. Стає очевидним необхідність зосередження уваги на розвитку єдиної інформаційної політики, яка враховувала б універсальність та специфіку національних інформаційних політик, а також на підвищенні кіберзахисту та швидкості реакції на інформаційні загрози.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про інформацію. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2657-12#Text> (дата звернення 23.11.2023).
2. О. Ю. Кондратенко. Політика. // Велика Українська Енциклопедія URL: https://vue.gov.ua/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0#.D0.9D.D0.B0.D1.83.D0.BA.D0.BE.D0.B2.D1.96_.D0.BF.D1.96.D0.B4.D1.85.D0.BE.D0.B4.D0.B8 (дата звернення 23.11.2023).
3. Ляшенко О. Концептуальні засади формування інформаційної політики країни: світовий досвід / О. Ляшенко, І. Дацків // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. 2015. Вип. 15. С. 211-224. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2

S21P03=FILE=&2_S21STR=Ues_2015_15_22 (дата звернення 23.11.2023).

4. Norris P. A. *Virtuosity Circle? Political Communication in Postindustrial Societies* / P.A. Norris. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 398 p.

5. Про інформацію. Закон України від 1992 року, зі змінами 2019р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2657-12#Text> (дата звернення 23.11.2023).

6. Г.М. Красноступ. Сучасний стан та перспективи розвитку державної політики у сфері свободи слова та інформації. // Міністерство Юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7547 (дата звернення 23.11.2023).

7. Р.С. Ріпа-Мельник. Особливості інформаційної політики Європейського Союзу. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/55672/1/%D0%9E%D0%A1%D0%9E%D0%91%D0%9B%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86%D0%86%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%9E%D0%87%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%86%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%98%D0%84%D0%A1%20%282%29%20%281%29.pdf> (дата звернення 23.11.2023).

8. A Digital Agenda for Europe. Brussels, 19.5.2010. URL: <https://eufordigital.eu/wp-content/uploads/2019/10/COMMUNICATION-FROM-THE-COMMISSION-TO-THE-EUROPEAN-PARLIAMENT.pdf> (дата звернення 24.11.2023).

9. B. Lundell, J. Gamalielsson, A. Katz. Implementing IT Standards in Software: Challenges and Recommendations for Organisations Planning Software Development Covering IT Standards. // *European Journal of Law and Technology*, Vol 10, Issue 2, 2019. URL: <https://ejlt.org/index.php/ejlt/article/view/709/973> (дата звернення 24.11.2023).

10. European Union Agency for Cybersecurity. // ENISA Threat Landscape 2023. URL: <https://www.enisa.europa.eu/publications/enisa-threat-landscape-2023> (дата звернення 24.11.2023).

11. S. Mukherjee, E. Pollina, and R. More. Italy's ChatGPT ban attracts EU privacy regulators. // *Reuters*. URL: [https://www.reuters.com/technology/germany-principle-could-block-chat-gpt-if-](https://www.reuters.com/technology/germany-principle-could-block-chat-gpt-if-needed-data-protection-chief-2023-04-03/)

[needed-data-protection-chief-2023-04-03/](https://www.reuters.com/technology/germany-principle-could-block-chat-gpt-if-needed-data-protection-chief-2023-04-03/) (дата звернення 24.11.2023).

12. Bertelsmann SE & Co. KGaA. URL: <https://www.bertelsmann.com/#st-1> (дата звернення 24.11.2023).

13. ProSiebenSat.1 Media SE. URL: [https://www.prosiebensat1.com/en/investor-relations/share/](https://www.prosiebensat1.com/en/investor-relations/share/shareholder-structure) (дата звернення 24.11.2023).

14. Axel Springer. URL: <https://www.axelspringer.com/en/> (дата звернення 24.11.2023).

15. Canal+ Group. URL: <https://www.canalplusgroup.com/en/> (дата звернення 24.11.2023).

16. Forbes. Profile Patrick Drahi. URL: <https://www.forbes.com/profile/patrick-drahi/?sh=7803e2c6f9ec> (дата звернення 24.11.2023).

17. Forbes. Forbes Israel 100 Rich List: The Wealthiest People in Israel 2022. URL: <https://forbes.co.il/e/rankings/2022-israeli-billionaires/> (дата звернення 24.11.2023).

18. France Médias Monde. URL: <https://www.francemediasmonde.com/en/> (дата звернення 24.11.2023).

19. Deutsche Welle. URL: <https://corporate.dw.com/en/organization/s-3326> (дата звернення 24.11.2023).

20. J. Deutsch. TikTok Must Follow Coming EU Rules or Face Ban, Official Says. // *Bloomberg*. URL: <https://www.politico.eu/article/tiktok-ban-in-eu-is-not-excluded-von-der-leyen-says/> (дата звернення 25.11.2023).

21. World's biggest media owners: Google leads as China's CCTV and Baidu grow. // *Digital Strategy Consulting*. URL: <https://www.digitalstrategyconsulting.com/online-advertising/online-advertising-research-tips-and-news-for-marketers/worlds-biggest-media-owners-google-leads-as-chinas-cctv-and-baidu-grow/11305/> (дата звернення 25.11.2023).

22. Russia Today: які країни ввели санкції проти пропагандистського каналу кремля. // *Слово і Діло*. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/17/infografika/suspilstvo/russia-today-yaki-krayiny-vvely-sankcziyi-proty-propahandystskoho-kanalu-kremlya> (дата звернення 25.11.2023).

23. M. Scott. Russian state media flouts European sanctions. // *Politico*. URL: https://www.politico.eu/article/russia-europe-sanctions-social-media-rt/?utm_source=RSS_Feed&utm_medium=RSS&utm_campaign=RSS_Syndication